

LEYDSCH

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Dis van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

WOENSDAG, 10 MAART.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 Maart.

Op den Hollandschen spoorweg zijn in Februarij vervoerd 55,765 personen en is f61,289 ontvangen.

— Het handgeld voor Nederlanders die zich voor 6 jaren voor de militaire dienst in O.-Indië verbinden, is op f40 gesteld en het aanbrenggeld op f6. In 1851 was het handgeld slechts f20, doch toen gaf de werving slechts 1 van de benoedigde manschappen. Aan vreemdelingen wordt geen handgeld, en voor hen geen aanbrenggeld gegeven. Aangenomen zijnde ontvangt de rekrut voorloopig f12.

— Te Waddinxveen is in den nacht van den 5den de balein-fabriek van de Heeren Post en Wendt, geheel door brand vernield. Onderscheiden huisgezinnen, welke aldaar werk vonden, zijn door die ramp van onderhoud beroofd.

— Het aanleggen van eenen gedeeltelijk steen en gedeeltelijk grindweg van St. Oedenrode naar Helmond is aangenomen voor f79,100 door H. Lathouwers, te Vught.

— Gelijk wij in onze nummers van 23, 25 en 27 Febr. en 1, 2, 5 en 8 Maart een overzicht gaven uit het Verslag van den Minister van Kolonien, van het Beheer en den Staat der Kolonien, wegens Ned. Indië over 1849, zoo is ons voornemen om nu in dit en eenige volgg. nummers, een dergelijk overzicht mede te deelen van het Verslag der Regering nopens het Beheer en den Staat der Kolonie Suriname over 1849.

Het Verslag over Suriname, bevattende 30 bladz. folio, handelt eerst over grondgebied en de bevolking, en vervolgens over de middelen van beheer, dat in vele onderdeelen is afgedaald, onder welke het algemeen, gewestelijk en militair beheer, regtswezen en politie; eeredienst; onderwijs; geldelijk beheer; handel en scheepvaart; uitgaven van gronden ter cultuur; slavenbevolking en bijzonderheden deswegens, kolonisatie en ten slotte, personele verordeningen omtrent alle landsdienaren.

Het grondgebied van Nederlandsch Guyana of Suriname is administratief verdeeld als volgt:

1°. het gebied der stad Paramaribo en hare buitenwijken; 2°. de divisien: Boven-Suriname en Thorarica; Para; Beneden-Commewijne; Beneden-Cottica; Matappica; Boven-Commewijne, Boven-Cottica en Perica, en Saramacca. 3°. De districten Neder-Nickerie en Opper-Nickerie.

De onbepaaldheid van de zuidelijke grenzen van Suriname levert een voornaam bezwaar, om de oppervlakte der kolonie met juistheid te berekenen. Volgens de laatste berekening, die van den Luitenant ter Zee Baron P. Melvill van Carnbee, moet Suriname geschat worden op eene oppervlakte, van 2,812 vierkante geographische mijlen.

Volgens de tabellen, bij den aanvang van het jaar 1850 opgemaakt uit de wijkregisters en divisie-staten, was het cijfer der vrije bevolking op ultimo 1849 als volgt:

In de stad Paramaribo en hare buitenwijken, in de fortén Zeelandia en Nieuw Amsterdam en de overige militaire posten in de divisien en districten, van het mannelijk geslacht 5,163; van het vrouwelijk geslacht 5,607, te zamen 10,775 zielen.

In de onderscheidene divisien, de beide districten Nickerie en het etablissement der Europeesche kolonisatie te Groningen aan de Saramacca: van het mannelijk geslacht 739, van het vrouwelijk geslacht 319, te zamen 1,058 zielen.

Op het etablissement Batavia (gesticht voor melaatschen) in de Coppename, mannen 19, vrouwen 2, te zamen 21 zielen.

Op de houtvelling Andresa, aan de rivier de Coppename, mannen 5, vrouwen 1, te zamen 6 zielen.

Nog blijkt uit de wijkregisters, omtrent de vrije bevolking der stad Paramaribo, dat er zich onder de bewoners bevinden: 377 gehuwde paren, 1,925 ongehuwden van het mannelijk geslacht boven de 20 jaren, 2,935 ongehuwden van het vrouwelijk geslacht boven de 20 jaren, 180 weduwen en 378 weezen.

Onder het genoemd bedrag der vrije bevolking van Suriname zijn niet begrepen de verschillende stammen der zogenaamde boschnegers en der Indianen, waarvan het cijfer slechts bij begroting kan worden aangegeven; men berekent dat hetzelfde is als volgt: De stam der Aucaners 3,500 hoofden; de stam der Saramaccaners 4,500 hoofden; de stam der Sarakrekers

300 hoofden; de stam der Bekoe en Moissinga 350 hoofden; de stam der Indianen 800 hoofden; te zamen 9,450 hoofden.

De geboorten bedroegen over de vrije bevolking, volgens de registers van den burgerlijken stand, 346: van het mannelijk geslacht 185, van het vrouwelijk geslacht 161. Van deze waren 113 wettige en 233 buiten echt geboren; 17 van het etablissement der Europeesche kolonisatie te Groningen aan de Saramacca, als: 8 van het mannelijk geslacht, en 9 van het vrouwelijk geslacht, en 11 levenloos aangegeven, te weten: van het mannelijk geslacht 9, van het vrouwelijk geslacht 2.

De sterfgevallen waren, mede volgens die registers, 345: van het mannelijk geslacht 201 en van het vrouwelijk geslacht 144; hiervan 12 van de krijgsmagt, 7 van de zeemagt, 4 van de koopvaarders, en 12 van het etablissement Groningen aan de Saramacca; te weten: van het mannelijk geslacht 4 en van het vrouwelijk geslacht 3.

Verder werden er 34 huwelijken gesloten, waaronder van de krijgsmagt 2, van de zeemagt 1, van de Europeesche kolonisatie 3.

De verhouding tusschen de verschillende opgegevene cijfers betrekkelijk de vrije bevolking is als volgt: van de geboorten tot het zielental als 1 tot 25.7; van de geboorten van het mannelijk tot die van het vrouwelijk geslacht, als 100 tot 87; van de sterfgevallen tot het zielental, als 1 tot 35.8; van de sterfgevallen bij het mannelijk tot die bij het vrouwelijk geslacht, als 100 tot 71.

Het cijfer der niet vrije bevolking is volgens de verengenoemde opgaven als volgt: in de stad Paramaribo en hare buitenwijken; in de fortén Zeelandia en Nieuw Amsterdam en de overige posten in de divisien en districten: mannelijk geslacht 2,807, vrouwelijk geslacht 4,844, te zamen 7,151 hoofden.

In de onderscheidene divisien en beide districten Nickerie: mannelijk geslacht 16,072, vrouwelijk geslacht 16,414; te zamen 32,486 hoofden.

Op het etablissement Batavia (gesticht voor melaatschen) in de Coppename: van het mannelijk geslacht 214, van het vrouwelijk geslacht 263; te zamen 477 hoofden.

Op de houtvelling Andresa aan de Coppename: mannen 97, vrouwen 106; te zamen 197 hoofden. Geheel getal 40,311 hoofden.

De geboorten bedroegen over het meergemeld tijdvak als volgt: mannelijk geslacht 551, vrouwelijk geslacht 536, te zamen 1,137 hoofden.

De sterfgevallen: mannelijk geslacht 529, vrouwelijk geslacht 571; te zamen 1,406 hoofden. Dus 269 meer overleden.

In den loop van het jaar 1849 werden 249 slaven vrijgegeven en 33 als besmet naar het etablissement Batavia opgezonden.

Het getal der vroeger weggelooopen slaven bedroeg in het begin van 1849 716, van deze zijn gedurende den loop van dat jaar teruggekeerd 129, zoodat op het einde van hetzelfde jaar hiervan nog afwezig bleven 589.

Gedurende het jaar 1849 zijn weggelooopen 265, van welke echter teruggekomen zijn 110, blijvende van deze alzoo nog afwezig 155. Dit getal, gevoegd bij dat van de vroeger zich verwijderd hebbende slaven, doet zien dat het geheele bedrag der nog afwezige slaven kan berekend worden op 744.

Bij de slaven staat de verhouding der geboorten tot het zielental als 1 tot 35.4 en die der sterfgevallen als 1 tot 28.7.

De staat der bevolking van Suriname op ultimo 1849 was in de stad Paramaribo en hare buitenwijken, 9,763 vrijen en 16,804 niet vrijen. De fortén Zeelandia en Nieuw Amsterdam, en de verschillende posten in de districten en divisien, 1,012 vrijen en 1,062 niet vrijen en op de overige plaatsen te zamen 1,085 vrijen, en 34,245 niet vrijen. (Vervolg hierna.)

's GRAVENHAGE, 9 Maart.

Bij besluit van den 5den dezer, heeft Z. M. aan T. Terwindt op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Burgemeester van Millingen, en als zodanig hooft R. H. Reymers.

Voorts zijn benoemd: tot Inspecteur der registratie en domeinen, de Heer W. Blaauw, thans Ontvanger der registratie en domeinen te Oss; tot Ontvanger voor het regt van successie te 's Gravenhage, de Heer L. T. Jordens, thans Inspecteur der registratie en domeinen te 's Gravenhage; tot Ontvanger der registratie en domeinen: te Oss, de Heer J. M. Smits, thans te Ommen; te Ommen: F. L. C. Graaf van Beekeren, Sarnumerair in Overijssel; te Wijk-bij-Duurstede, de Heer L. J. van der Koog, thans Ontvanger

te Tilburg; te Tilburg, de Heer J. A. Graaf van Bylandt, thans te Druten; te Druten, de Heer S. H. Rink, te Gennep; te Gennep, de Heer C. L. A. B. van Ghert, Surnumerair in Zuidholland; te Wageningen, de Heer E. H. Ramaer, thans te Sneek; te Sneek, de Heer J. H. M. Spree, te Beetsterzwaag; te Beetsterzwaag, de Heer Mr. J. D. Quintus, te Helder; te Helder, de Heer G. A. Enschedé, Surnumerair in Noordholland; te Heusden, de Heer J. M. van Noubuys, thans te Venlo; te Venlo, de Heer A. G. F. Koltrop, te Gulpen; te Gulpen, de Heer J. J. G. E. Volkhemer, te Boxmeer; te Boxmeer, de Heer G. H. J. van der Voort, te Oirschot; te Oirschot, de Heer W. Mac Alester Loup, Surnumerair in Zuidholland; te Winschoten, de Heer T. Wildeboer, thans te Schagen; te Schagen, de Heer H. Beekkerk, te Oldeberkoop; te Oldeberkoop, de Heer F. L. Janson, te Texel; te Texel, de Heer P. Carbasijs, Surnumerair in Noordholland; te Grave, de Heer J. W. G. H. R. van Nohuis, thans te Lemmer; te Lemmer, de Heer H. H. Schotanus a Steringa Lemke, Surnumerair in Friesland; te Tholen, de Heer C. D. Roëll, te Raalte; te Raalte, de Heer A. A. Verkouteren, te Zevenaar; te Zevenaar, de Heer W. Cremer, Surnumerair in Noordholland.

— H. M. de Koningin-weduwe heeft f100 geschonken aan den landman v. Hoorn, te Soest, die door brand alles had verloren.

— De Minister van Financiën zal Donderdag en die van Marine Vrijdag geen gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 8 Maart.

In deze zitting zijn de beraadslagingen aangevangen over het ontwerp van wet tot heffing eener belasting op de renten van de kapitalen, niet bestaande in onroerend goed, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid.

De Heer van Voorst heeft zich tegen het ontwerp verklaard, waarvan hij de grootste moeilijkheden voorziet.

De Heer Engelen billijkt de strekking van het ontwerp, om eene ongelijkmatigheid en onregtvaardigheid in het bestaande belastingstelsel te doen ophouden; maar ziet in de uitvoering zoo vele bezwaren, dat hij zich zijne stem voorbehoudt.

De Heer Bachiene acht eene wijziging in het belastingstelsel wenschelijk, maar zal tot de aanneming van dit ontwerp niet kunnen besluiten, tenzij hij de overtuiging erlangde, dan dit het eenige middel is om tot vermindering van belastingen op de levensbehoeften te geraken.

De Heer van Goltstein bestrijdt de stelling als of onze natie voortdurend verarmt en als zou dit te wijten zijn aan den druk der belastingen. Het tegendeel blijkt uit officiële bescheiden. Hij acht de rentebelasting onstaatkandig en belèmmend voor eene eventuele conversie.

De Heer van Wijlick, zal deze wet en misschien ook al de overige voordragten aannemen, als ontheffing der mindere klasse en langzamerhand de ongelijkmatigheid van ons belastingstelsel wegnemende.

De Heer van Doorn acht de rentebelasting in de toepassing onmogelijk en onregtvaardig. Indien de spreker niet nader van het tegendeel wordt overtuigd, zal hij de wet afstemmen.

De Heer Reinders is voor de wet, als opheffende eene oneverredigheid in ons belastingstelsel en den last der mingevoeden regtvaardiglijk ontheffende door overbrenging op hen die vrijgesteld waren.

De Heer van der Veen is voor het beginsel en de algemeene strekking der wet. — Daarna is de zitting opgeheven.

Zitting van Dingsdag 9 Maart.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over het wets-ontwerp tot belasting op de renten.

De Heer van Dam van Isselt zou gaarne zijne stem aan het ontwerp geven, maar kan het niet doen, omdat daaraan verbonden is het denkbeeld van afschaffing van belastingen; tegen dat denkbeeld is hij gestemd; vermindering van lasten kan z. i. het beste bereikt worden door amortisatie van schuld en dus vermindering van rentelast.

De Heer Hengst keurt het ontwerp goed.

De Heer Haupt ten Kate en Meussen verdedigen de wet.

De Heer Slicher van Domburg is geen tegenstander van eene belasting op renten, maar aan deze wet kan hij zijne goedkeuring niet geven.

De Heer Gevers verklaart zich tegen het ontwerp.

De Commissie van rapporteurs is gereed met haar verslag over het ontwerp tot wijziging der wetten op het regt van patent. Drukken en ronddeelen, zullende den dag der discussien nader worden bepaald.

De Voorzitter deelt mede dat tot rapporteurs voor het ontwerp tot regeling der politie, ten aanzien van besmettelijke veeziekten, door de afdelingen gekozen zijn, de Heeren Gevers, Metman, Hengst, van Nispen en Westerhoff.

De Zitting duurt voort.

AMSTERDAM, 8 Maart.

Z. M. de Koning woonde Zaterdag avond de voorstelling in den Stads Schouwburg bij, en scheen over de vertooning van het blijspel de Neven bijzonder voldaan te zijn. Z. M. werd door de talrijke vergadering met geestdrift ontvangen. Heden zal Z. M. nog eens den schouwburg bezoeken en de vertooning van het ballet de Triomf der Onschuld bijwonen.

Zondag heeft Z. M. met Prins Hendrik en Gevolg de Godsdienstoefening bijgewoond in de Nieuwe Kerk, onder gehoor van D^r. Limburg Brouwer.

Vervolgens heeft Z. M. de Koning, Prins Hendrik en Gevolg het Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra met een bezoek vereerd en zijne tevredenheid over deze zoo schoone als nuttige inrigting te kennen gegeven, en als blijk daarvan het Genootschap tot aandenken vereerd zijn Portret, 11. jaar geschilderd door den Heer N. Pieneman, gevat in rijk vergulden lijst

en waarbij Z. M. eene hartelijke en welmeenende toespraak heeft gehouden, waarin hij zijne warme belangstelling te kennen gaf voor elke nuttige inrigting in Nederland en in Amsterdam in het bijzonder.

— Het vertrek van Z. M. naar 's Gravenhage is op Woensdag bepaald, en dat naar de noordelijke provinciën op den 19^{den} dezer.

— Z. M. heeft den Heer S. R. van Franck, Directeur der Marine alhier, benoemd tot zijnen Adjutant in buitengewoon dienst.

— De Russische Grootvorsten Michael en Nikolaas worden den 5^{den} Mei te 's Gravenhage verwacht om er 14 dagen te vertoeven.

— De *Amst.-Cour.* berigt omtrent zekeren hovenier te Rijswijk, die volgens het *Handelsbl.*, f 100,000 zou hebben nagelaten, en die som aan de familie Vredenburg gemaakt, met voorbijgang zijner eigene familie, dat de bedoelde man naar zijnen stand nog al bemiddeld was; maar te beweren dat hij een *tonne gouds* zou hebben nagelaten, aan het bespottelijke grens. Dat hij wel aan de familie Vredenburg een groot gedeelte van zijn vermogen heeft nagelaten, maar insgelijks aan zijne bediende, die zijn huishouden bestierde (de man was ongehuwd); alsmede aan de tuinknechts, die legaten hebben bekomen. Zijne familie bestaat uit twee verre, 70 à 80-jarige neven, die hij zelden of nooit zag, in eene verwijderde provincie. Ook deze hebben iets bekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Maart.

Bij gelegenheid dat de Minister van Binnenl. Zaken, Walpole, zich te Midhurst aan eene herkiezing zou onderwerpen, sprak hij het volgende:

»Wij leven in een tijd waarin twee beginselen krachtig werken en elkander bestrijden, het eene is het sloopende, het andere het behoudende beginsel. De werking van het sloopende, hebben wij in de vier laatste jaren op het vasteland gezien; de zegeningen van het andere hebben wij hier genoten. Het eerste heeft Rijken het onderst boven gekeerd, vrijheden kwistig geschonken en weder vernietigd; en tot despotismus als eenig redmiddel van de gruwelen der revolutie en regeringloosheid, geleid. Intusschen was er hier geen stilstand, maar alle veranderingen zijn rustig tot stand gekomen, omdat wij op de aloude grondslagen bouwden en op practisch nut, niet op afgetrokken beginselen het oog hielden. Lord Derby is de leider der conservatieve staatkunde, zonder welke het den lande niet kan welgaan.

»Deze beschouwt de godsdienst als den besten, de eenigen grondslag van de welvaart van individuen en volken. Zij beschouwt den Staat niet, als een wetteloos, levenloos, goddeloos werktuig, alleen dienstig voor onze tijdelijke behoeften en belangen, maar als eene in strekking en doel goddelijke instelling, die 's menschen gansche wezen, ook zijne geestelijke natuur en eeuwige bestemming omvat. Zoodanige zijn de beginselen van het Ministerie, zij alleen kunnen dit land doen bloeijen.»

De nieuwe Minister van Koloniën, de Heer Pakington, betoogde dat verlichte vooruitgang de leus der conservativen moest zijn. Hij eerbiedigde de godsdienstige overtuiging der Katholieken, maar beschouwde het als den eersten plicht der wetgeving, het Protestantische karakter der Britsche instellingen te handhaven. Steeds had hij eene verzoenende staatkunde jegens de Roomschen voorgestaan, maar de handelingen van dat kerkgenootschap, inzonderheid de besluiten der Iersche praelaten op de kerkvergadering van Thurles, en de wederoprigting der Roomsche hiërarchie in Engeland, hadden het voor oprechte Protestanten, voor het tegenwoordige onmogelijk gemaakt, die verzoenende staatkunde te blijven volgen.

Lord John Manners, de nieuwe bestuurder der kroondomeinen, zeide dat de opvoeding van een volk op de godsdienst moet gegrond zijn. Ons tegenwoordig stelsel van volksofvoeding moet verbeterd doch niet opgegeven worden. Onder hetzelfde kan elk kerkgenootschap zijne kinderen in zijn geloof opbrengen, en wordt het daarin van staatswege uit de schatkist ondersteund.

— De Heeren Thompson en Forman en Comp. hebben de levering aangenomen van 140,000 ton spoorstaven, ten behoeve van den aan te leggen spoorweg van Moskou naar Warschau.

— Te New-York is onlangs het grootste stoomschip voltooid, dat tusschen die stad en Albany dienst zal doen, het heeft eene lengte van 500 voet, is voorzien van drie rijen kajuiten en kan 3000 menschen opnemen.

— De Peninsular and Oriental Steam Navigation Company is aannemer geworden van het overbrengen der rijks-brievenmalen naar en van Indië, China en Engeland twee malen in elke maand, en naar en van Australië en Engeland om de andere maand. Deze dienst op Australië zal over Indië en den Indischen Archipel loopen, en met de tweemaandelijksche dienst eener andere stoombootmaatschappij langs de Kaap de Goede Hoop naar Australië, eene maandelijksche gemeenschap met dat werelddeel daartstellen. Onder de nieuwe dienst zal het brieuvenvervoer, even als thans, over Southampton en Marseille gaan.

De nieuwe overeenkomst tusschen de regering en de genoemde stoombootmaatschappij is voor 7 jaren aangegaan, en treedt in werking over 12 maanden, wanneer het contract, volgens hetwelk de dienst thans door die maatschappij wordt verricht, afloopt.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 Maart.

Gisteren heeft de nieuw benoemde Nederlandsche Gezant, Baron Gericke, zijne geloofsbrief aan den Koning in een plechtig gehoor overhandigd.

— Eergisteren heeft er te Elouges nabij Bergen eene mijnontploffing plaats gehad, waardoor een 60-tal arbeiders onder het puin bedolven zijn. Men weet nog niet of het heeft mogen gelukken er eenigen te redden.

— In het Belgisch Luxemburg heerscht thans groot gebrek door het mislukken van den tarwe oogst en het bederf in de aardappelen.

FRANKRIJK.

PARIS, 7 Maart.

Bij een besluit van den President is eene nieuwe regeling van het Ministerie van Marine en Koloniën vastgesteld. — De beginselen daarvan worden in de voordragt des Ministers aldus opgegeven: »De wezenlijke magt eener natie is gelegen in het aantal en de hoedanigheid der vaartuigen of der vuurmonden, waarmede zij den vijand kan bejegenen. De ware taak van mijn departement is, eene vloot daar te stellen of te onderhouden die in staat is op de zee de onafhankelijkheid of de waardigheid onzer vlag te doen eerbiedigen. Eenvoudigheid van het administrative raderwerk, vlugheid in de maatregelen van uitvoering, eenheid in het hoofdbestuur, zijn onmisbare vereischten voor eene goede inrigting der Marine. Veelvuldigheid van de hoofden der dienst vertraagt de werking der bevelen, verlaamt het gezag van den bevelvoerende en versnipperd de verantwoordelijkheid voor de beslissing. Al te talrijke en slecht bezoldigde ambtenaren leveren slechts weinig en achteloos werk. De regelmatigheid en stiptheid in de bureau-werkzaamheden verminderen, wanneer de ondergeschikte ambtenaren een gedeelte van den tijd, dien zij aan hun ambtspligt behoorden te wijden, in nuttelooze ledigheid doorbrengen. Wel bezoldigde en niet talrijke ambtenaren spreken minder en doen meer.

— De Senaat en de Wetgevende Vergadering zijn tegen den 29sten bijeengeroepen.

— De uitslag der verkiezingen is thans bekend. Slechts 6 Candidaten der oppositie zijn gekozen, terwijl in 9 kiesdistricten eene herstemming zal moeten plaats hebben. Men dient hierbij echter op te merken, dat de Regering in verschillende districten de Candidaten der oppositie als de hare aannam, omdat zij zeker was, dat deze in ieder geval gekozen zouden worden. Zij zijn 60 à 70 in getal en zullen wel is waar de door de Regering voor te stellen maatregelen met ernst en naauwgezetheid onderzoeken, maar vormen daardoor nog geene eigenlijke oppositie.

— Men spreekt van eene belangrijke ontdekking, welke op het gebied der wetenschap moet gedaan zijn. Een schoonzoon namelijk van den Heer de Montalivet, de zoon van den Generaal du Moncel, moet aan de academie een nieuwen electro-magnetischen beweger hebben aangeboden, welke bij de nijverheid te gebruiken is. Zoo als men weet, was tot dusverre de toepassing der electro-magnetische beweegkracht op de machinerie als onmogelijk beschouwd. De Heer du Moncel moet dit vraagstuk op eene voldoende wijze opgelost, en de vleijendste betuigingen van twee bevoegde Regters, de HH. Pouillet en Arago, over zijne uitvinding ontvangen hebben.

— Aan onderscheiden personen zijn weder passen gegeven met bevel om het land binnen 24 uren te verlaten.

— De meeste provinciale bladen, welke tot dusver dagelijks verschenen, kondigen aan, dat zij slechts 2 of 3 malen per week zullen verschijnen.

— Het *Journal des Débats* deelt, omtrent de geruchten eener tusschenkomst in Zwitserland, een artikel mede, hetwelk, vooral bij de voorzigtigheid, welke dat blad steeds in acht neemt, als van gewigt mag worden beschouwd. Het blad zegt in ronde woorden, dat, in den tegenwoordigen stand van zaken, de uitgewekenen geene ernstige vrees bij ons gouvernement kunnen verwekken, en dat, indien om die reden, hetgeen het blad overigens verklaart niet te kunnen gelooven, eene tusschenkomst plaats had, dit alsdan alleen een voorwendsel zou zijn, om het ware doel der tusschenkomst te bedekken, d. i., het voornemen, om Zwitserland te veroveren, zijne Constitutie te wijzen. Dit regt intusschen betwist het *Journal* aan alle buitenlandsche regeringen, hoedanig die Constitutie ook zij, vermits men in Zwitserland daarmede tevreden is, en niemand zich met de innadige aangelegenheid van een land heeft te bemoeien.

— De verlofgangers, wier dienstdag dit jaar afloopt, zullen tot nader bevel in het genot van verlof blijven.

— De *Monteur* deelt de volgende besluiten mede: Ieder, die naar Algerië getransporteerd, die kolonie zonder verlof verlaat, zal naar Guyana kunnen overgebracht worden.

Ieder persoon, uit Frankrijk verbannen, en weder op het grondgebied der republiek doordringende, zal naar Algerië kunnen gedeporteerd worden.

Ieder, wien eene verblijfplaats aangewezen is en die verlaat, kan uit Frankrijk verwijderd worden.

De dagbladen en tijdschriften, welke uitsluitend aan de wetenschappen, kunsten en landbouw gewijd zijn, zullen van het zegelrecht bevrijd worden.

— Men spreekt veel van de waarschijnlijkheid, dat de guillotine zal afgeschaft en vervangen worden door de Spaansche wijs van ter dood brengen of de zoogenaamde garotta, bestaande in het wargen, op een' steen zittende.

— Uit Algerië heeft men berigt, dat de colonne van den Generaal Bosquet, op den terugtocht uit Kabylie, door een' sneeuwstorm is overvallen. Na veel lijdens en ontzaggelijke vermoeienissen, was de colonne te Bougie aangekomen. De vijf Kabylische gidsen waren van koude omgekomen; ook een Officier van Gezondheid had het leven verloren, 300 manschappen waren in het hospitaal opgenomen, ruim 100 werden nog vermist. Een 20 tal paarden en muilezels was met goederen en al onder de sneeuw bedolven en omgekomen. Volgens latere tijdingen waren er echter van die 100, nog vele teregt gekomen.

SPANJE.

MADRID, 2 Maart.

H. M. heeft na veeljarige onderhandelingen, de door het Engelsche Gezantschap gevraagde vergunning verleend tot het aanleggen van eene Protestantsche begraafplaats bij deze stad. De begrafeniszen zullen zonder eenige Godsdienstige plegtigheden moeten plaats hebben.

— Te Valencia is eene zamenzwering tot herstelling van het absolute Koningschap ontdekt; de aanlegger is met veertig medeplichtigen in handen der justitie. De aanslag was in de pas herstelde kloosters gesmeed en moest te midden der volksfeesten ter viering van de herstelling der Koningin uitharsten; volgens het op schrift gestelde plan der zamenzweerders, moesten eerst een aantal invloed hebbende personen worden van kant gemaakt.

Ook in eenige dorpen van Arragon en van de Baskische provincien hebben zendelingen de bevolking op het marktplein bijeengeroepen en aan het landvolk haat tegen de constitutie van 1834, en herstelling van den op goddelijk regt berustenden troon gepredikt. Inmiddels zijn eenige Carlistische Priesters en jezuiten die uit koninklijke hofhouding gevoed werden, verwijderd.

HANOVER.

Den 5den dezer zijn de laatste uit Holstein komende Oostenrijksche troepen hier doorgekomen.

— Den 4den is de Sleeswijk-Holsteinsche marine aan de Deensche Overheid overgegeven, en de tot dusver daarbij aangestelde officieren en ambtenaren hebben hun ontslag ontvangen.

OOSTENRIJK.

De Keizer is den 1sten van Venetie te Verona aangekomen en aldaar door Radetzky ontvangen. Des avonds was een groot deel der stad verlicht.

— Oostenrijk heeft 3,400 handelsschepen met 17,000 zeelieden. Het getal der stoomschepen bedraagt 32.

TURKYE.

De firman betreffende de zaak van het H. Graf bepaalt, dat, zoowel de Roomsche-Katholieke als Grieksche Christenen regt zullen hebben op de Bethlehem- en Gethsemane-kapel, en dat de eerstgenoemde Christenen aldaar kerken en seminarien zullen mogen oprigten en het noodige terrein aankopen; voorts, dat de Grieksche Christenen verlof zullen hebben, eenmaal des jaars op den Olijfberg de mis te lezen.

— Door den Nederlandschen Consul-Generaal te Smyrna is onder dagteekening van den 23sten Februarij jl. berigt, dat van daar bevracht is het Nederl. galjoentschip Salland, Kapitein Jonker, met rozijsen naar Hamburg; — van daar was in ballast vertrokken het Nederl. galjoentschip Agatha, Kapitein Zeilinga, om te Tarsus lijnzaad voor Amsterdam te gaan innemen. Dergelijke bevrachting zullen ook de Boreas en de Baron van Zuylen van Nyevelt naar Nederland bekomen.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN berigten bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden van den Heer Controleur der Directe Belastingen alhier zijn ontvangen, een Voljaars-aanvulling- en een halfjaars Kohier voor de belasting op het Personeel, alsmede een Kohier der Patenten (derde kwartaal) allen over het dienstjaar 1851 en 1852 en executeur verklaard op den 2den en 3den dezer maand, welke op heden aan den Heer Ontvanger alhier zijn verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

LEYDEN, 8 Maart 1852.

De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Te Harderwijk is het volgende zetsel van Predikanten geformeerd: DD. van Toorenenbergen, te Elspeet; Osti, te Putten; Molenaar, te Scherpeningen; Verhooff, te Sluis; Gildemeester, te Ophemert en Nijhoff, te Vaassen; en daaruit dit drietal: DD. van Toorenenbergen, Molenaar en Osti.

— De Groote Kerkeraad der Herv. Gemeente te Arnhem heeft wegens het bedanken van Ds. J. P. de Keyzer, het volgende drietal gemaakt: DD. Blaauw, te Hoorn; de Keyzer, te Oudewater en Uden Masman, te Meppel.

216de Staats-Loterij. Trekking der Vijfde Klasse.

5de Trekking. Geene.

6de » No. 13527 een prijs van f 25,000.

ADVERTENTIE.

Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON, Vrouw A. E. HARTEVELT — MODDERMAN.

LEYDEN, 5 Maart 1852.

Op den 6den Maart II., overleed te 's Bosch, in den ouderdom van ruim 58 jaren, na voorsien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der Sterfenden, onze geliefde Zuster ANNA MARIA CATHARINA VAN DOOREMALEN, Geboren VAN WENSEN.

J. H. VAN WENSEN.

LEYDEN, 10 Maart 1852.

A. VAN WENSEN, Geb. DRIESSEN.

A. A. VAN WENSEN, Wed. H. A. SCHMIDT.

Eenige Konnisgeving.

De Ondergeteekende betuigt zijner hartelijken dank aan Burgers en Mede-Studenten voor de belangstelling hem gedurende zijne ziekte bewezen.
J. M. PIEPERS.

Voor de vele blijken van deelneming bij het overlijden van Vrouwe E. G. VERKOUTEREN, betuigen hare nagelatene Betrekkingen alhier bij deze hun welmeenenden dank.

Voor alle bewijzen van belangstelling en deelneming gedurende de ziekte en na het overlijden van ons Dochtertje, van Vrienden en Bekenden ontvangen, betuigen wij hiermede hartelijken dank.

G. J. ROLLANDET,
A. E. ROLLANDET, ENKLAAR.

CONCERT,

Te geven op Donderdag den 18^{den} Maart, in de Stads-Geheerzaal, door Mej. **BERTHA JOHANNSEN** en **OTTO VON KÖNIGSLÖW**.

Het Programma zal nader bekend gemaakt worden.

LOTERIJ VOOR DE ARMEN,

DER

VEREENIGING VAN DEN H. VINCENTIUS A PAULO, Te Leyden.

Omstandigheden, onafhankelijk van den wil der Commissie, zijn oorzaak geweest, dat dezelve nog niet heeft kunnen plaats hebben; deze weldra zullende ophouden, zal eerstdaags de dag van de **Tentoonstelling en Verloting** worden bekend gemaakt.

De **Rentmeester van Rijnland** zal op Woensdag den 24sten Maart 1852, in het Logement de Kroon te Haarlem, betaling doen van al de gemaakte Aard- en Dijkwerken, besteden Materialen, enz. Die zoodanige penningen te goed hebben, komen zonder eenig verzuim, ten dage en plaats voornoemd, des morgens ten half elf ure.

Waarschuwing!

De Ondergeteekende brengt bij deze ter kennis van een iegelijk wien zulks mogt aangaan, dat er geen **Betalingen** of **Bestellingen** aangaande zijne Houtkooperij of andere zaken voor voldoende gehouden worden, die aan zijnen Zoon **ALBERT GROEN** gedaan worden.

OEGSTREEKT, Maart 1852.

C. GROEN.

Op Vrijdag den 12^{den} Maart 1852, des morgens ten 10 ure, zal er aan de Haven te **Leyden** Publiek worden verkocht eene aanzienlijke partij **TAMMERTHOUT**, als Groenen en Vuren Deelen, Groenen Ribben en Schribben, Wijburger Deelen en Platen, dubbele en enkele Latten, Kant- en Achtendeelen, Juffers, Kelders en Sparren. Voorts een Overdekt **WATERLOO**, met complete inventaris, groot 32 Tonnen.

Avis Médical.

Le Docteur **SAMUEL LA'MERT**, membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société Médicale de Londres, etc., etc., Auteur de la **PRESERVATION PERSONNELLE**, et de la **SCIENCE DE LA VIE**, a l'honneur d'informer les personnes qui desireront le consulter sur les différents désordres des Organes, résultant d'Excès ou d'habitudes, contractées dans la jeunesse, et sur les cas de **Débilité nerveuse, de Faiblesse locale et générale**, que chaque jour il reçoit à sa résidence.

37 Bedford Square à Londres.

Les heures fixées sont de 11 heures du matin à 2 heures de l'après-midi. Prix de la consultation 25 francs, soit personnelle soit par correspondance. — Le secret est inviolable et les lettres rendues sur réclamations. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité, dans toutes les parties du monde.

Toutes les lettres adressées au Docteur **LA'MERT** doivent être affranchies, et contenir, pour obtenir une consultation 1 Lst. (une livre Sterling), ou un bon de vingt-cinq Francs. Sans cette formalité, les Lettres, quoiqu'affranchies, restent sans réponse.

La **Préservation Personnelle** est illustrée de quarante figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes, prix sous enveloppe 5 fr., franco 5 fr. 50 centimes.

La **Science de la Vie**, secret pour vivre longtemps, avec Portret et Planches, prix 4 fr., franco 4 fr. 50 cent.

Tous les exemplaires non revêtus de la signature de l'auteur doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

Avis Important.

Des contrefaçons dangereuses des médicaments du Docteur **SAMUEL LA'MERT** étant faites et débitées, il croit devoir déclarer qu'il n'a point d'agent en Hollande pour les médicaments, et prie instamment les malades de se méfier du trafic indigne de ces spéculateurs qui ne reculent devant rien pour arriver à leur but, et compromettent la santé des Patients. Le Docteur **SAMUEL LA'MERT** expédie directement d'Angleterre les médicaments requis, et déclare faux tous ceux débités sous son nom.

NOTA. Ces deux ouvrages se trouvent en vente chez les **HERITIERS DOORMAN**, à la Haye; chez **H. T. HENDRIKSEN**, Hoogstraat, à Rotterdam; chez **D. TORMIJN**, Libraire, Leidschestraat, N° 102, à Amsterdam et chez **J. D. DOORMAN** à Utrecht.

VERKOOPING,

in het Logement aan den Burg binnen **Leyden**, van:

Een ruim, hecht en sterk **HUIS EN ERVE**, met **TUIN**, te **Leyden**, op de Haarlemstraat nabij de Turfmarkt, Wijk VI, N° 371, en twee **WOONHUISJES** met **TUINHUISJE** en perceeltje **MOESGROND**, aan den Singel tusschen de Rhijsburgsche en Morschpoorten. Alles breeder bij aangeplakte Biljetten omschreven.

Waarvan de Opveiling zal plaats hebben op Zaterdag den 20sten Maart, en de Gunning op Zaterdag den 28sten Maart 1852, des avonds ten 7 ure, met Verhooring.

Kunnende N° 1 worden bezigtigd des Donderdags en Vrijdags van iedere week, tusschen 10 en 2 ure, mits vooraf belet vragende, zijnde N° 2 dagelijks te zien.

Nadere informatiën te bekomen bij den Notaris **A. B. BARKEY** N^o, te **Leyden**.

De Boekhandelaar **G. C. VAN DER HOEK**, te **Leyden**, zal **Heden Namiddag ten 5 ure** Verkoopen de **BOEKWERKEN**, betreffende **GODGELEERDHEID**, waaronder vele **BIJBELS** in Folio, alsmede die van **J. H. VAN DER PALM** in Quarto, en **KERKELIJKE GESCHIEDENIS**.

Donderdag Namiddag, Vervolg der voorgaande Taak.

De **Pillen van Holloway** zijn een onfeilbaar middel tegen hoest, verkoudheid en aanborstigheid.

Er zijn elken dag zoo velesprekende bewijzen van de krachtadige uitwerking der **Pillen** van **HOLLOWAY** in gevallen van borstziekten, voortvloeiende zoo wel uit verouderden hoest, als nieuw gevatte koude, kortademigheid enz. dat een ieder, hij zij jong of oud, die aan zulke ongesteldheden onderhevig is,

dadelijk zijne toevlugt behoort te nemen tot deze onwaardeerbare **Pillen**, waarvan men na het gebruik de buitengewone geneeskraacht zal ondervinden. Menigeen die nauwelijks meer adem kon halen, en als het ware aan den rand des grafs stond, is tot verbazing van een ieder volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23.50.

Potjes Zalf à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Te bekomen bij **W. C. VAN DORT**, te 's Hage; bij **J. A. P. P. VAN DER HEYDEN**, te Gouda, en bij **J. STRAATMAN**, Hoofd-Depothouder te 's Hertogenbosch, alsmede te Londen, Strand 224, **Holloway's Etablissement**.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEFEN.

MAANDAG, 8 Maart.

	Laagst koers.	Hoogst koers.	Gelieven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2 1/2 pCt.	59	59	59
Dito Certificaten 3	69 1/2	69 1/2	69 1/2
Dito dito 4	80 1/2	80 1/2	80 1/2
Amortisatie Syndicaat 3 1/2	90 1/2	90 1/2	90 1/2
Handelmaatschappij 4 1/2	—	—	—
O. I. Leening 4	89 1/2	89 1/2	89 1/2
Dito Holl. Spoorweg 4	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg 4 1/2	—	—	—
Haarlemmermeer 5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPEL 798 en 1816 5	105 1/2	106	106
Dito dito 1828 en 1829 5	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Cert. bij dito 1831 en 1833 5	95 1/2	95 1/2	95 1/2
Dito 1840 4	88 1/2	88 1/2	88 1/2
Dito bij STRASSER & Co. 4	88 1/2	88 1/2	88 1/2
Dito dito Nieuwe 4	—	—	—
Inscripving in Assigna 6	68 1/2	—	—
Certificaten van dito 6	—	—	—
POLAN, Obligatiën 4	79 1/2	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 f 500	151	—	—
Dito dito 1835 500	151	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 f à 5 pCt. 5	18 1/2	18 1/2	18 1/2
Dito dito Onbep. Stukken 5	18 1/2	18 1/2	18 1/2
Dito Obligatiën 3	41 1/2	41 1/2	41 1/2
Dito Binnenl. à 6 m. 3	38 1/2	—	—
Coupons Ardoin 10 1/2	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. 5	78 1/2	—	—
Dito 4	—	—	—
Dito Metall. 5	73 1/2	74 1/2	74 1/2
Dito Nieuwe 5	81 1/2	82 1/2	82 1/2
Dito 1847 . . . . . 2 1/2	88 1/2	89 1/2	89 1/2
BELOON, Bansk. 2 1/2	47 1/2	—	—
Dito bij ROTHSCHILD 2 1/2	48	—	—
BRAZILIË, 1824 100 f 5	97 1/2	—	—
PORTUGAL, te Londen 5	37 1/2	37 1/2	37 1/2
Dito dito 4	35 1/2	35 1/2	35 1/2
VENEZUELA 3 1/2	39 1/2	39 1/2	39 1/2
MEXICO 5	32 1/2	—	—
AMERIKA, Bankactiën 4 1/2	4 1/2	4 1/2	4 1/2

Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pCt. Prolongatie 2 1/2 pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.50 à 70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.